

УДК 81'42:341.18:314.151.3-054.72(73)
DOI <https://doi.org/10.26661/2414-9594-2023-1-2>

ТЕРМІНИ «ALIEN», «IMMIGRANT» ТА «CITIZEN» В ІМІГРАЦІЙНИХ АКТАХ КОНГРЕСУ США: ДИНАМІКА ФОРМУВАННЯ ТЕРМІНОЛОГІЧНИХ СМИСЛІВ

Городиловська М. Т.

*асистент кафедри перекладознавства і контрастивної лінгвістики імені Григорія Кочура
Львівський національний університет імені Івана Франка
вул. Університетська, 1, Львів, Україна
orcid.org/0000-0002-8745-8940
mariiahorodylovska@gmail.com*

Ключові слова: *термін, стрижневий код, мовний знак, чужинець, іммігрант, громадянин, імміграційний акт, Конгрес США.*

Стаття присвячена дослідженню найменування суб'єктів імміграційних актів Конгресу США, які розглядаються як стрижневі коди цих актів та використовуються американськими законодавцями на позначення особи-чужинця, некорінного жителя, негромадянина США. Проаналізовано акти Конгресу – законодавчого органу влади у США, прийняті в XVIII–XXI століттях.

У статті встановлено, що першим мовним знаком, який використали законодавці у XVIII ст. на позначення суб'єкта імміграційних актів був термін 'alien', що вживався для найменування особи-чужинця, негромадянина США. У тексті першого акта, який стосувався імміграції, а саме Naturalization Act of 1970 цей термін вживався у значенні «негромадянин», хоча докладне визначення не подавалося. Виявлено, що в XIX ст., а саме у Act to Encourage Immigration of 1864 був уведений термін 'immigrant', що вживався для позначення особи-чужинця, негромадянина США, який має намір постійно проживати у країні. У статті розкрито семантичні особливості термінів 'alien' (чужинець), 'immigrant' (іммігрант) та 'citizen' (громадянин). Крім цього, здійснено аналіз терміна 'native', який використовували для позначення корінних мешканців США, та терміна 'subject', який вживали стосовно особи, підданої монархові.

Виявлено та схарактеризовано спільні та відмінні семантичні особливості термінологічних одиниць на позначення громадянина ('citizen', 'native', 'natural-born subject', 'natural-born citizen', 'naturalized person (citizen)'), чужинця ('alien', 'legal alien', 'illegal alien', 'alien friend', 'alien enemy') та чужинця-іммігранта ('immigrant', 'legal immigrant', 'illegal immigrant', 'documented immigrant', 'undocumented immigrant', 'special immigrant' та 'non-immigrant').

THE TERMS “ALIEN”, “IMMIGRANT” AND “CITIZEN” IN THE IMMIGRATION ACTS OF THE US CONGRESS: DYNAMICS OF TERMINOLOGICAL UNITS FORMATION

Horodylovska M. T.

*Assistant Lecturer at the Hryhorii Kochur Department of Translation Studies
and Contrastive Linguistics*

Ivan Franko National University of Lviv

Universytetska str., 1, Lviv, Ukraine

orcid.org/0000-0002-8745-8940

mariiahorodylovska@gmail.com

Key words: *term, key code, linguistic sign, alien, immigrant, citizen, immigration act, US Congress.*

This article focuses on the study of the naming of subjects in the immigration acts of the United States Congress, which are considered as key codes and used by American legislators to designate a foreigner, non-native resident, and non-citizen of the United States. The acts of the Congress, the legislative body of authority in the United States, established in the 18th to the 21st centuries, are analyzed.

It is established that the first linguistic sign used by legislators in the 18th century to designate the subject of immigration acts was the term ‘alien’, which was used in reference to a foreigner and non-citizen of the United States. The first act, which concerned immigration, namely the Naturalization Act of 1790, contains this term in the meaning of “non-citizen”, although without definition. It was found that in the 19th century, namely in the Act to Encourage Immigration of 1864, the term ‘immigrant’ was introduced, which was used to refer to a foreigner, non-native resident, and non-citizen of the United States, who intends to permanently reside in the country. The article reveals the semantic peculiarities of the terms ‘alien’, ‘immigrant’, and ‘citizen’. Besides that, the analysis of the terms ‘native’ and ‘subject’, which were introduced to designate native inhabitants of the United States and persons who were subjects of a monarch correspondingly, is carried out.

The article identifies and characterizes the common and distinctive semantic features of terminological units used to designate a citizen (‘citizen’, ‘native’, ‘natural-born subject’, ‘natural-born citizen’, ‘naturalized person (citizen)’), a foreigner (‘alien’, ‘legal alien’, ‘illegal alien’, ‘alien friend’, ‘alien enemy’), and a foreign immigrant (‘immigrant’, ‘legal immigrant’, ‘illegal immigrant’, ‘documented immigrant’, ‘undocumented immigrant’, ‘special immigrant’, and ‘non-immigrant’).

I always heard about an amazing place called America, a place that stands for freedom and opportunity. As an immigrant and a very independent woman, I understand what a privilege it is to live here and enjoy the freedoms and opportunities that we have.

Melania Trump

Постановка проблеми. Історія американської імміграції є багатогранною та динамічною. З початку колонізації і до сьогодні імміграція як соціальний феномен у США, завжди істотно впливала на соціальне, економічне та політичне життя американського суспільства. Після *de jure* створення держави кількість осіб, які тимчасово чи постійно бажали

проживати в країні, але не були її громадянами збільшувалася з кожним роком. Як наслідок, перед Конгресом, який конституційно є законодавчим органом влади, постало питання регулювання їхнього статусу та умов перебування на території США.

Метою статті є виявлення термінологічних одиниць, які використовували члени Конгресу в

XVIII–XXI ст. на позначення суб'єктів імміграційних актів. Терміни на позначення членів соціальної групи людей, яких стосуються імміграційні акти, становлять жанротвірну ознаку цих актів і є невідмінним складником системи мовних засобів, які використовуються для кодування тексту актів. Отож вважаємо їх стрижневими мовними кодами, які мають парадигматичні, синтагматичні та епідигматичні виміри. Розгляд останніх становить завдання цього дослідження.

Різними аспектами вивчення правових термінів займалися вітчизняні та зарубіжні вчені-мовознавці, такі як Н. Артикуца, М. Вербенец, В. Гарнер, І. Гумовська, А. Джорек-Босячка, С. Кравченко, М. Любченко, А. Ляшук, Г. Онуфрієнко, А. Подлех, Ю. Прадід, О. Серебренська, С. Шестакова, Н. Яцишин та інші, але й вчені-юристи: С. Головатий, Т. Дудаш, П. Рабінович, В. Тертишник, Л. Чулінда, І. Усенко та інші., однак терміни, пов'язані з правовими аспектами імміграції, окремо не досліджувались.

Виклад основного матеріалу дослідження. Враховуючи те, що іммігранти сформували окрему соціальну групу населення в США, то їхній статус та становище потребували законодавчого регулювання від самого початку створення держави. Починаючи з 1790 року, Конгрес США почав активно формувати законодавство, яке стосувалося різних аспектів імміграції. Першим законом, який визначав процедуру отримання громадянства шляхом натуралізації чужинцями був Naturalization Act of 1790. У цьому правовому документі законодавці вперше позначили суб'єкта імміграційного акта терміном «**alien**» (чужинець, негромадянин), який протиставлявся з «**citizen**» (громадянин). Протягом XVIII–XXI століть Конгресом США було прийнято 115 актів (6 актів у XVIII ст., 14 – у XIX ст., 53 – у XX ст. та 42 – у XXI ст.), які стосувалися різних питань американської імміграції. У цьому дослідженні ми зосереджуємося на стрижневих кодах, які законодавці використали для позначення суб'єктів імміграційних актів, а зокрема «**alien**», «**immigrant**» та «**citizen**».

До моменту юридичного створення держави теперішні території США населяли різні корінні племена. Після проголошення Декларації про незалежність члени цих племен почали іменуватися «**native**» чи «**native American**». Припускаємо, що до 1776 року «**native**» не використовували як правовий термін, а почали вживати його тоді, коли постало питання семантичного розмежування термінологічних одиниць «**native**» та «**citizen**». Словом «**native**» позначали корінні племена, які проживали на території США (в основному це індіанці, ескімоси, алеути та гавайці), хоча сам термін вперше було вжито в Indian Removal Act of 1824 [1].

Merriam–Webster Dictionary дає таке визначення «**native**»: «1) особа, народжена чи вихована в певному місці; 2) а) первинний чи корінний мешканець; б) те, що є характерним або корінним для певної місцевості; 3) місцевий резидент, зокрема той, що постійно проживає на території і не є відвідувачем чи тимчасовим мешканцем» [2]. Цей словник також подає термін «**native**» як прикметник та представляє 15 різних значень, зокрема: 1) присутній з народження чи через народження; 2) належить до конкретного місця через народження там; 3) який має первинне відношення до когось чи чогось [2]. Black's Law Dictionary дає таке визначення «**native**»: «особа, що народилася як підданий певної країни, тобто «**natural-born subject**» або особа, що народилася як громадянин певної країни від народження, тобто «**natural-born citizen**»; особа, яка є місцевим жителем за народженням, тобто «**denizen by birth**»; особа, яка має свій дім або громадянство завдяки факту народження у країні». Цей термін також включає особу, яка народилася закордоном, якщо її батьки були громадянами країни та постійно не проживали в іншій країні [3].

Розглянемо ЛСГ іменників «**subject**» та «**citizen**» на позначення громадянина. Oxford English Dictionary визначає «**subject**» як «особу, яка належить до конкретної країни, зокрема в якій править король чи королева» та «**citizen**» як «особу, що має законне право належати до конкретної країни [4]. A New English Dictionary on Historical Principles вказує, що термін «**subject**» вперше вживався у XIV столітті у значенні «1) особа, яка перебуває під верховенством монарха чи правлінням принца; 2) особа, яка є підданою урядові чи правлячій владі, виконує закони та отримує з цього відповідний захист» [5], тоді як «**citizen**» – це «(у США) натуралізована особа, чи корінний житель, який має право голосувати за кандидатів до державних органів і є наділений цілковитим захистом своїх особистих прав» [5]. Відповідно до Merriam-Webster Online Dictionary, «**citizen**» означає: «1) а) корінний житель, особа, яка належить до американської нації чи натуралізована особа, яка зобов'язана вірно служити уряду та має право на захист від нього; б) член держави (штату); 2) резидент містечка чи штату, який також належить до американської нації (корінний житель) чи пройшов процедуру натуралізації у США [2]. Відповідно до Black's Law Dictionary, «**citizen**» – це «житель вільного міста чи юридичного товариства (**civitas**), який має всі права та привілеї, які надаються будь-якій людині, відповідно до конституції та уряду, що їй підпорядковується [3]; «**naturalized citizen**» (натуралізований громадянин) – це особа, яка, будучи чужинцем (**alien**) за народженням, отримала громадянство за законами держави

чи нації [3]. Термінологічна одиниця ‘natural born citizen’ (громадянин за народженням) без визначення вперше вживається у Naturalization Act of 1790: [*...And the children of citizens of the United States that may be born beyond the sea, ... shall be considered as natural born citizens*] [6].

Отже, вважаємо, що термінологічні одиниці ‘natural-born subject’ та ‘natural-born citizen’ є відносними синонімами, оскільки обидві означають належність до конкретної країни за народженням, але їх семантична відмінність полягає у відмінності форм правління країн, місця їхнього народження: ‘natural-born subject’ стосується підданства Великобританії, оскільки історично американці до створення власної держави були під владою Британської імперії, тому імміграційне законодавство навіть у актах ХХІ століття вживає термін ‘subject’, а ‘natural-born citizen’ – громадянства США.

Аналізуючи дані з таблиці 1, робимо висновок, що спільними семантичними рисами всіх термінологічних одиниць на позначення ‘citizen’, крім ‘non-citizen’ (негромадянин), є: 1) офіційна, законна належність до країни, а саме наявність громадянства (citizen, natural-born citizen та naturalized person) або підданства (natural-born sub-

ject); 2) постійне перебування у країні громадянства. Відмінною семантичною особливістю є спосіб набуття громадянства – за місцем народження чи шляхом натуралізації. Відповідно до американського імміграційного законодавства ХІХ–ХХІ ст., є інші способи набуття громадянства (наприклад: через громадянство США одного з батьків, через шлюб з громадянином США, через шлюб в армії США тощо).

Оскільки одним з перших завдань новоствореного Конгресу стало позначити суб’єктів імміграційних актів, то в 1790 році Конгрес вперше в історії американської імміграції приймає закон – Naturalization Act of 1790 та називає осіб-чужинців, негромадян загальним терміном – ‘alien’, але не надає у тексті акта дефініції цього терміна, хоча включає положення про отримання громадянства такою особою шляхом натуралізації (див. Рис. 1): “...*That any alien, being a free white person, who shall have resided within the limits and under the jurisdiction of the United States for the term of two years, may be admitted to become a citizen ...*” [6]. Отже, закон уперше розмежовує антонімічні терміни ‘alien’ (негромадянин) та ‘citizen’ (громадянин).

Naturalization Laws and Regulations містяться інші способи набуття громадянства США відмінні

Таблиця 1

Семантичні особливості термінологічних одиниць на позначення громадянина

Назва	Семантичні ознаки					
	наявність громадянства (паспорта) або статусу ‘корінний житель’	наявність підданства	громадянин за місцем народження	громадянин шляхом натуралізації	перебуває у країні постійно	відсутність громадянства
1 <i>citizen</i> (громадянин)	+	–	+	+	+	–
2 <i>native</i> (корінний мешканець, особа, яка має відношення до нації)	+	–	–	–	+	–
3 <i>natural-born subject</i> (підданий за народженням)	–	+	+	–	+	–
4 <i>natural-born citizen</i> (громадянин за народженням)	+	–	+	–	+	–
5 <i>naturalized person</i> (citizen) (натуралізований громадянин)	+	–	–	+	+	–
6 <i>non-citizen</i> (негромадянин)	–	–	–	–	+/-	+

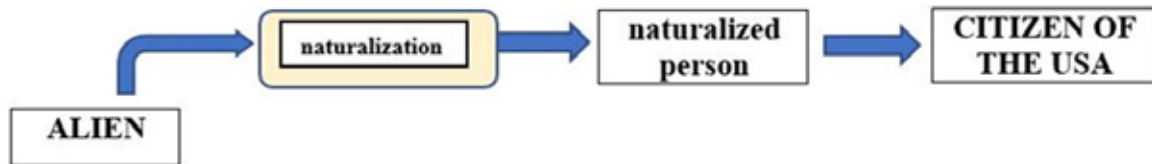

Рис. 1. Процедура зміни статусу суб'єкта «alien» на «citizen»

від процедур натуралізації: [...*Any alien, of the age of twenty-one years and upward, who has enlisted, or may enlist, in the armies of the United States, either the regular or the volunteer forces ... shall be admitted to become a citizen of the United States*] [7].

Відповідно до A New English Dictionary on Historical Principles, 'alien' – це "1) той, що належить іншій особі, місцю чи сім'ї; чужий, іноземний, не свій (14 ст.); 2) який належить до іноземної нації чи підданства; 3) іноземець (foreigner) за природою чи характером; який належить до чогось іншого; іноземний чи іншого походження; 3) особа, яка належить до іншої сім'ї, раси чи нації; чужинець, іноземець; 4) особа, яка є громадянином чи підданим іншої держави, ніж тієї, у якій вона проживає; іноземний резидент за походженням, не натуралізований, чиє підданство належить іноземній державі [5]. Відповідно до Merriam-Webster's Advanced Learner's Dictionary, чужинець – це особа, яка народилася в іноземній країні та не є громадянином країни, в якій він чи вона проживає [8, р. 38]. The Chamber's Dictionary визначає чужинця як "1) іноземця; 2) резидентом ні за місцем народженням, ні натуралізованим; 3) сторонню особу [9, р. 34]. Згідно з The American Heritage College Dictionary, чужинець – це "ненатуралізований іноземний резидент країни; 2) особа з іншої, дуже відмінної сім'ї, людей чи місця; 3) особа, яка не належить до певної групи; 4) стороння особа [10]. Відповідно до Black's Law Dictionary, alien – це "особа-нерезидент країни, у якій проживає" [3]. The Essential Law Dictionary визначає alien як: "1) іноземець (foreigner); 2) особа, яка народилася в іншій країні і яка не стала громадянином країни, в якій вона проживає (residenship) [11]. У Aliens and Nationality Act of 1940 вперше подається визначення 'alien': "будь-яка особа, яка не є громадянином чи кимось, хто офіційно належить до конкретної країни": [...(3) the term '*alien*' means any person not a citizen or national of the United States] [12].

Отже, термінологічна одиниця 'alien', яка в цьому дослідженні є першим стрижневим кодом, позначає всіх чужинців, які легально чи нелегально перебувають у США, але не є їх громадянами чи корінними жителями.

В аналізованих імміграційних актах знаходимо терміни 'resident alien' (XX ст.), 'legal alien' (XX–XXI ст.) та 'illegal alien' (XX–XXI ст.), 'alien

friend' та 'alien enemy' (XVIII ст.). Відповідно до Black's Law Dictionary, 'resident alien' (чужинець-резидент) або 'legal alien' (законний чужинець) – це назва, яка дається іноземцеві, який має намір постійно проживати в США, а 'illegal alien' (незаконний чужинець) – це назва, яка дається іноземцеві, який проживає у США, не маючи на це права, і який не заявляє про намір отримати громадянство [3]. Відповідно до Merriam-Webster Online Dictionary, 'illegal alien' – це "іноземна особа, яка проживає у країні, не маючи на це офіційного дозволу". Крім цього, цей словник визначає термінологічні сполуки illegal alien та illegal immigrant як синонімічні [2]. У Alien and Sedition Acts, які склалися з Alien Friends Act, Alien Enemies Act, Naturalization Act та Sedition Act, вживалися термінологічні одиниці 'alien enemy' та 'alien friend': [... *That whenever there shall be a declared war between the United States and any foreign nation or government, or any invasion or predatory incursion shall be perpetrated, attempted, or threatened against the territory of the United States shall make public proclamation of the event, all natives, citizens, denizens, or subjects of the hostile nation or government, being males of the age of fourteen years and upwards, who shall be within the United States, and not actually naturalized, shall be liable to be apprehended, restrained, secured and removed, as alien enemies*] [13; 14; 15; 16]. A New English Dictionary on Historical Principles міститься розмежування цих термінів: "*alien-friend, (alien-amy), alien-enemy* – правові терміни, які означають іноземця, який зобов'язаний вірністю країні, яка на даний момент перебуває у союзі або у війні з країною, де він є іноземцем" [5]. Відповідно до Merriam-Webster Online Dictionary, 'alien-enemy' – це "особа, яка має підданство ворожій державі (тій з якою воюють чи є в конфлікті США)" [2]. Відповідно до Black's Law Dictionary, 'alien enemy' – це "чужинець, який є підданим чи громадянином ворожої країни чи режиму", тоді як 'alien friend' – це "громадяни чи піддані іноземних країн, які перебувають у мирі та не воюють з США", що свідчить про антонімічну ознаку цих двох термінів [3]. Цей словник також зазначає іншу назву 'alien friend' – 'alien amy'. У Naturalization Act of 1802 поняттю 'alien' і надалі надається ознака – вільна біла людина, яка може отримати американське громадянство,

виконавши встановлені законом вимоги: [... *That any alien, being a free white person, may be admitted to become a citizen of the United States, or any of them, on the following conditions ...*] [17]. Отже, спільними семантичними рисами є: 1) законність перебування на території ('legal alien', 'alien enemy', 'alien friend'), хоча 'alien friend' та 'alien enemy' можуть і нелегально перебувати на території; 2) відсутність загрози для миру та безпеки США ('legal alien', 'illegal alien', 'alien friend'), відмінними рисами є 1) наявність небезпеки для США ('alien enemy'); 2) незаконність перебування у США ('illegal alien') (див. таблицю 2).

Робимо висновок, що вибір застосувати термін 'alien' свідчить про те, що саме визначення особи як 'alien' буде свідчити про бажання отримати громадянство. Припускаємо, що у XVIII ст. конгресмени обрали таку термінологічну одиницю для загального позначення особи-чужинця, що співвідносилася з терміном 'foreigner' (іноземець), який активно вживався на тодішніх територіях (колоніях) США. Термінологічна одиниця 'foreigner' використовувалася для позначення чужинця – громадянина іншої країни чи чужинця, який мав відношення до іноземної нації. Хоча термін 'foreigner' є досить поширеним словом загального вжитку у США, у конкретному значенні в американському імміграційному законодавстві воно не вживається, хоча в текстах актів XVIII–XXI ст. міститься слово 'foreign'.

У XIX столітті в американське імміграційне законодавство було вперше введено терміни 'immigrant' та 'immigration' без подання дефініцій у An Act to Encourage Immigration, який став першим головним і єдиним актом, що підтримував імміграцію до США та був прийнятий символічно – 4 липня 1864 року та підписаний президентом Лінкольном: [...*That the President of the United States is hereby authorized, by and with the advice and consent of the Senate, to appoint a commissioner of immigration ... who shall hold*

his office for four years, and shall receive a salary at the rate of two thousand five hundred dollars a year] [18] та начальник, керуючий з питань імміграції (superintendent of immigration): [...*That there shall be established in the city of New York an office to be known as the United States Emigrant Office; and there shall be appointed, by and with the advice and consent of the Senate, an officer for said city, to be known as superintendent of immigration, at an annual salary of two thousand dollars*] [18]. Carriage Passengers Act of 1855 використовує поняття 'colored emigrants' (кольорові (зазвичай темношкірі) емігранти) у контексті транспортування їх до колоній на західному узбережжі Африки: [...*That all and every vessel or vessels ... which shall actually transport, from any port or ports of the United States to any colony or colonies on the west coast of Africa, colored emigrants to reside there ...*] [19]. Але поняття емігранта застосовувалось не лише до кольорових (темношкірих) емігрантів, але і до всіх інших осіб, які відправлялися зі США: [...*That the collector of the customs shall examine each emigrant ship or vessel on its arrival at his port, and ascertain and report to the Secretary of the Treasury at the time of sailing ...*] [19]. Отже, враховуючи, що конгресмени використали в тексті закону поняття емігранта, то логічним є те, що вони розуміли його відмінність від поняття іммігранта, хоч у тексті станом на цей період в історії Америки не застосували. Відповідно до A New English Dictionary of Historical Principles, 'immigrant' – це термін, який вперше згадується у XVIII ст. і позначає особу, яка мігрує з однієї країни в іншу [5]. The American Heritage College Dictionary визначають 'immigrant' як "людину, яка залишає одну країну, щоб осісти постійно у іншій" [10, p. 693]. Black's Law Dictionary визначає 'immigrant' як "особу, яка в'їжає до США з іншої країни на постійне місце проживання" [3]. У Aliens and Nationality Act of 1940 подано визначення терміна 'immigrant', що означає будь-якого чужинця, котрий належить

Таблиця 2

Семантичні особливості термінологічної одиниці «alien» на позначення «чужинця»

№	Назва	Семантичні ознаки			
		законно перебуває у країні	незаконно перебуває у країні	небезпечний для США	не несе загрози США
1.	legal alien (<i>lawful permanent resident, documented immigrant</i>)	+	–	–	+
2.	illegal alien (<i>undocumented immigrant</i>)	–	+	–	+
3.	alien friend	+	–	–	+
4.	alien enemy	+	–	+	–

до одного з класів неімміграційних чужинців: [...(15) the term **'immigrant'** means every **alien** except **an alien** who is within one of the following classes of **nonimmigrant aliens**] [12]. Immigration and Nationality Act of 1965 дає визначення спеціального іммігранта **'special immigrant'** – це “(A) іммігрант, який народився у будь-якій незалежній іноземній державі західної частини світу чи територіях Каналу та один з подружжя та діти такого іммігранта, якщо разом подорожують; (B) іммігрант, який законно постійно проживає на території США і який повертається з тимчасового закордонного візиту; (C) іммігрант, який був громадянином США за параграфом 324 (a) чи 327 розділу III і хоче повторно набути громадянства та інші: [...*The term **'special immigrant'** means (A) an immigrant who was born in any independent foreign country of the Western Hemisphere or in the Canal Zone and the spouse and children of any such immigrant ... (B) an immigrant, lawfully admitted for permanent residence, who is returning from a temporary visit abroad; (C) an immigrant who was a citizen of the United States and may, under section 324 (a) or 327 of title III, apply for reacquisition of citizenship*] [20].

Імміграційні акти мали підзаголовки, які зазвичай вказували яких суб'єктів чи процесів стосувався конкретний акт. У XX столітті у підзаголовку Immigration Act of 1903 було вперше описано процедуру імміграції чужинців: [*An Act To regulate the immigration of aliens into the United States*] [21]. Отже, ще раз підтверджуємо, що термін **'alien'** є загальним, а **'immigrant'** є спеціальним видом **'alien'**, оскільки в законі встановлено процедуру імміграції для чужинців, тобто як суб'єкт **'alien'** стає суб'єктом **'immigrant'**, при цьому виключаючи певні класи чужинців: [...*That the following classes of aliens shall be excluded from admission into the United States: All idiots, insane*

persons, epileptics, and persons who have been insane within five years previous...professional beggars...persons afflicted with a loathsome or with a dangerous contagious disease...persons who have been convicted of a felony or other crime or misdemeanor involving moral turpitude...polygamists, anarchists, or persons ...] [21]. Крім цього, у актах XIX–XXI століття вживалися антонімічні термінологічні сполуки **'legal immigrant'** (іншими словами **legal alien, documented immigrant**, які формують синонімічний ряд) та **'illegal immigrant'** (іншими словами **illegal alien, undocumented immigrant**, які формують синонімічний ряд). Illegal Immigration Reform and Immigrant Responsibility Act of 1996 використовує термін **'illegal immigrant'** для позначення осіб, які незаконно перебувають у США [22]. Однак частіше вживається загальна термінологічна сполука **'undocumented immigrant'** (особа без документів), яка є більш прийнятною ніж **'illegal immigrant'**, оскільки **illegal** (нелегальний) вживається у різноманітних значеннях, які нерідко є суперечливими і можуть вважатися образливими (див. таблицю 3).

Ще одним терміном на позначення чужинця є **'refugee'** (біженець). Цей термін вживався у Displaced Persons Act, прийнятому у 1948 році, без подання конкретного визначення, але застосовувався до осіб, які переслідувались нацистським режимом в Європі у Другій світовій війні. Крім цього, різновидом **'alien'** є **'asylee'** (біженець) [23]. Цей термін вживається у Immigration and Nationality Act у 1980 році на позначення особи, яка знаходиться у США та просить про отримання такого статусу через переслідування чи насильство у своїй рідній країні, але не може подати заявку на такий статус поза межами США [24]. Отже, відмінність між **'refugee'** та **'asylee'** полягає їхньому місці перебування на момент подачі заявки: **'refugee'** не перебуває у США, а

Таблиця 3

**Семантичні особливості термінів на позначення осіб,
що мають намір постійного проживання у США**

№	Назва термінологічної одиниці	Семантичні ознаки				
		тимчасове перебування на території США	постійне перебування на території США	конкретний намір постійного місця проживання	законне перебування у США	незаконне перебування у США
1.	legal immigrant	–	+	+	+	–
2.	illegal immigrant	–	+	+	–	+
3.	documented immigrant	–	+	+	+	–
5.	undocumented immigrant	–	+	+	–	+
6.	non-immigrant	+	–	–	+	–
7.	special immigrant	–	+	+	+	–

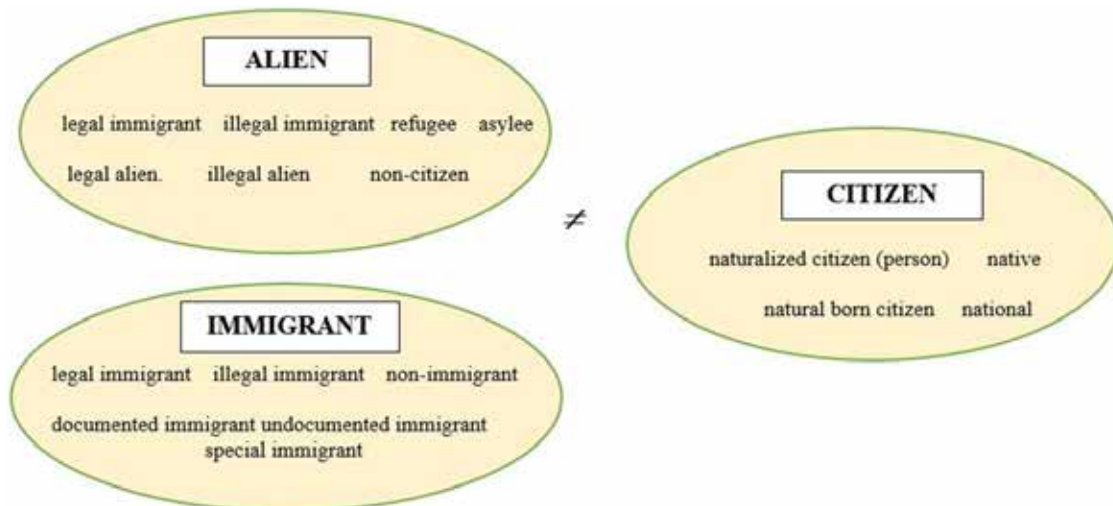

Рис. 2. Співвідношення термінологічних одиниць «alien», «immigrant» та «citizen»

‘asylee’ вже перебуває у США. Обидва терміни ‘refugee’ та ‘asylee’ на момент подачі заявки на статус не мають наміру постійного проживання у США з перспективою отримання громадянства, а лише шукають політичного притулку, що відрізняє їх від ‘immigrant’.

Отже, спільними ознаками термінологічних одиниць ‘non-immigrant’, ‘non-citizen’ та ‘denizen’ є їхнє тимчасове, законне перебування в країні; ‘non-citizen’ та ‘denizen’ можуть вже постійно перебувати у країні чи мати такий намір; більшість видів ‘immigrant’ перебувають законно на території США (legal immigrant, non-immigrant, special immigrant, legal alien, non-citizen, denizen, refugee, asylee) за винятком ‘illegal immigrant’ та ‘illegal alien’ у контексті імміграційного законодавства США. Всі види ‘immigrant’, крім ‘non-immigrant’, постійно перебувають у США. Всі види ‘immigrant’, крім ‘non-immigrant’, ‘refugee’ та ‘asylee’ мають конкретний намір постійно проживати в США з перспективою отримання громадянства.

Вважаємо, що ключовими ознаками в семантичній структурі термінів ‘alien’ та ‘immigrant’, які є стрижневими кодами для позначення особи-чужинця, негромадянина, який не має відношення до американської нації чи не корінним жителем, є 1) знаковий характер та 2) особливий спосіб представлення. Крім цього, зазначаємо, що стрижневі коди та їх різновиди формують кодову систему, яка представляє правову культуру США. Проаналізувавши використання термінів ‘alien’, ‘immigrant’ та ‘citizen’, які є антонімами та їх класифікації, зображуємо їх співвідношення на рис. 2.

Висновки. Американська імміграція є, безперечно, одним з найважливіших соціальних явищ, яке століттями вивчається та аналізується дослідниками. Розглянувши імміграційні акти Конгресу США, прийняті у XVIII–XXI ст., вважаємо, що: 1) одним з стрижневих кодів на позначення суб’єкта цих актів, а саме особи-чужинця, негромадянина, особи, некорінного жителя є термінологічна одиниця загального характеру – ‘alien’, який представлений у формі абсолютних антонімів – а) *legal alien* або *lawful permanent resident* (постійний резидент на законних підставах) та б) *illegal alien* або *undocumented immigrant* (незадокументований іммігрант); 2) у актах XIX століття з’являється другий стрижневий код – термін ‘immigrant’, який законотворами розглядається як вид ‘alien’, який має потенційну ціль постійного проживання у США; 3) до XX ст. стрижневі коди використовувалися у текстах актів без надання їм відповідних дефініцій, і лише Aliens and Nationality Act of 1940 вперше визначив ці термінологічні одиниці та представив відмінність від інших, які містилися у імміграційному законодавстві раніше; 4) терміни ‘alien’ та ‘citizen’ є антонімами, оскільки ‘alien’ – це негромадянин, а ‘citizen’ – це громадянин США. Виявлено та проаналізовано спільні та відмінні семантичні особливості термінологічних одиниць на позначення громадянина (‘citizen’, ‘native’, natural-born subject’, ‘natural-born citizen’, ‘naturalized person (citizen)’), чужинця (‘alien’, ‘legal alien’, ‘illegal alien’, ‘alien friend’, ‘alien enemy’) та чужинця-іммігранта (‘immigrant’, ‘legal immigrant’, ‘illegal immigrant’, ‘documented immigrant’, ‘undocumented immigrant’, ‘special immigrant’ та ‘non-immigrant’).

ЛІТЕРАТУРА

1. Indian Removal Act of 1824. URL: <https://cutt.ly/U5Voqak> (дата звернення: 27.04.2023).
2. Merriam–Webster Online Dictionary. URL: <https://cutt.ly/w5CN4Cy> (дата звернення: 22.04.2023).

3. Black's Law Dictionary. URL: <https://cutt.ly/35CVZeC> (дата звернення: 26.04.2023).
4. Oxford English Dictionary. URL: <https://cutt.ly/N5CNnoP> (дата звернення: 25.04.2023).
5. A New English Dictionary on Historical Principles. URL: <https://cutt.ly/55CMakG> (дата звернення: 29.04.2023).
6. Naturalization Act of 1790. URL: <https://cutt.ly/O49Swpn> (дата звернення: 29.04.2023).
7. Naturalization Laws and Regulations of 1906. URL: <https://cutt.ly/95Vpv4F> (дата звернення: 24.04.2023).
8. Merriam-Webster's Advanced Learner's English Dictionary. Merriam-Webster, Incorporated, Springfield, Massachusetts, U.S.A., 2008. 1994 pp.
9. The Chambers Dictionary. 10th edition. Chambers. Edinburgh. 2006. 1839 pp.
10. The American Heritage College Dictionary. 4th edition. Houghton Mifflin Company. Boston. New York. 2002. 1636 pp.
11. Blackwell A. H. The Essential Law Dictionary. URL: <https://cutt.ly/85CNjCc> (дата звернення: 26.04.2023).
12. Aliens and Nationality Act of 1940. URL: <https://cutt.ly/m5C18P2> (дата звернення: 24.03.2023).
13. Alien Friends Act of 1798. URL: <https://cutt.ly/y49SdEr> (дата звернення: 23.04.2023).
14. Alien Enemies Act of 1798. URL: <https://cutt.ly/849SjAR> (дата звернення: 23.04.2023).
15. Naturalization Act of 1798. URL: <https://cutt.ly/Hwu41Y1R> (дата звернення: 23.04.2023).
16. Sedition Act of 1798. URL: <https://cutt.ly/h49Sxjp> (дата звернення: 24.04.2023).
17. Naturalization Act of 1802. URL: <https://cutt.ly/z5VkWap> (дата звернення: 28.04.2023).
18. An Act to Encourage Immigration of 1864. URL: <https://cutt.ly/p49SP4U> (дата звернення: 24.04.2023).
19. Carriage Passengers Act of 1855. URL: <https://cutt.ly/G5VavAD> (дата звернення: 25.04.2023).
20. Immigration and Nationality Act of 1965. URL: <https://cutt.ly/T5VaHLK> (дата звернення: 27.04.2023).
21. Immigration Act of 1903. URL: <https://cutt.ly/95Va8hg> (дата звернення: 28.04.2023).
22. Illegal Immigration Reform and Immigrant Responsibility Act of 1996. URL: <https://cutt.ly/I5Vso2q> (дата звернення: 25.04.2023).
23. Displaced Person Act of 1948. URL: <https://cutt.ly/P5Vsv5e> (дата звернення: 23.04.2023).
24. Immigration and Nationality Act of 1980. URL: <https://cutt.ly/85VsAV1> (дата звернення: 23.04.2023).

REFERENCES

1. Indian Removal Act. (1824). US Congress. URL: <https://cutt.ly/U5Voqak>
2. Merriam-Webster Online Dictionary. (2023). URL: <https://cutt.ly/w5CN4Cy>
3. Black's Law Dictionary. (2019). URL: <https://cutt.ly/35CVZeC>
4. Oxford English Dictionary. (2023). URL: <https://cutt.ly/N5CNnoP>
5. A New English Dictionary on Historical Principles. (1884–1926). URL: <https://cutt.ly/55CMakG>
6. Naturalization Act. (1790). US Congress. URL: <https://cutt.ly/O49Swpn>
7. Naturalization Laws and Regulations. (1906). US Congress. URL: <https://cutt.ly/95Vpv4F>
8. Merriam-Webster's Advanced Learner's English Dictionary. (2008). Merriam-Webster, Incorporated, Springfield, Massachusetts, U.S.A. 1994 pp.
9. The Chambers Dictionary. (2006). 10th edition. Chambers. Edinburgh. 1839 pp.
10. The American Heritage College Dictionary. (2002). 4th edition. Houghton Mifflin Company. Boston. New York. 1636 pp.
11. Blackwell A. H. The Essential Law Dictionary. (2008). URL: <https://cutt.ly/85CNjCc>
12. Aliens and Nationality Act. (1940). US Congress. URL: <https://cutt.ly/m5C18P2>
13. Alien Friends Act. (1798). US Congress. URL: <https://cutt.ly/y49SdEr>
14. Alien Enemies Act. (1798). US Congress. URL: <https://cutt.ly/849SjAR>
15. Naturalization Act. (1798). US Congress. URL: <https://cutt.ly/Hwu41Y1R>
16. Sedition Act. (1798). US Congress. URL: <https://cutt.ly/h49Sxjp>
17. Naturalization Act. (1802). US Congress. URL: <https://cutt.ly/z5VkWap>
18. An Act to Encourage Immigration. (1864). US Congress. URL: <https://cutt.ly/p49SP4U>
19. Carriage Passengers Act. (1855). US Congress. URL: <https://cutt.ly/G5VavAD>
20. Immigration and Nationality Act. (1965). US Congress. URL: <https://cutt.ly/T5VaHLK>
21. Immigration Act. (1903). US Congress. URL: <https://cutt.ly/95Va8hg>
22. Illegal Immigration Reform and Immigrant Responsibility Act. (1996). US Congress. URL: <https://cutt.ly/I5Vso2q>
23. Displaced Person Act. (1948). US Congress. URL: <https://cutt.ly/P5Vsv5e>
24. Immigration and Nationality Act. (1980). US Congress. URL: <https://cutt.ly/85VsAV1>